

Pamfil Bilțiu: "Pupăză", Ungureni, 1978

Și îngerul Domnului
A vestit venirea Lui,
De care ne bucurăm
Și astăzi Îi colindăm
Și Îi colindăm frumos
La nașterea lui Christos.

De la Anuța Bizău, 20 ani, 1980.

2307

Colo, colo, în sus spre mare
S-o zărit o mândră zare;
Nici aceea n-o fost zare
C-o fost mănăstire mare:
Nouă popi, nouă dieci
Și p-atâția patrieci.
Patriarhul cel mai mic
Clopot mic o țângălit
Și Domnul Iisus o venit
Prima dată pe pământ.

De la Floare Ardelean, 19 ani, 1980.

2308

Coborât-o, coborât
Îngerii Domnului Sfânt
La niște păstori în câmp.
Păstorii i-au întrebat:
- De unde sunteți mânați?
- Noi suntem mânați din rai,
De la Maica Preacurată
Ca pe Fiul Sfânt să-L nască.
Și-o născut un Fiu frumos
Cu nume Domnul Christos,
Toată lumea Lui se-nchină,
Numa jidanii-L îngână -
Jidovean afurisit,
Nu te primea Domnul Sfânt
Nici în rai, nici pe pământ
De la Floare Ardelean, 19 ani, 1980

era cazul. Toți cunoșteam colindele pentru că răsuna satul de ele și le ascultam mereu cu același neobosit interes. Pregătirea era, de fapt, o stare sufletească pe care nu pot nici să o uit, nici să o re trăiesc. Umblam în grupuri pe la casele oamenilor, intram oriunde vedeam lumină, nu se făceau invitații, nu se mergea pe reguli prestabilite și nu doream răsplată. Scopul nostru era colindatul în sine și senzația de libertate. Puteai să umbli cât vrei și unde vrei, puteai să deschizi orice ușă, fără să se teamă cineva de pericole. Nu existau riscuri. Singurele momente care ne dădeau fiori de spaimă erau întâlnirile cu "Viflaimul", cu dracii, cătanele, irozii și alte măști.

Mai era ceva ce nu puteam să pierd, sub nici un motiv: mersul cu colinda la bunicii de pe mamă. Cât timp au trăit, n-am pierdut acest moment, în nici o noapte de Crăciun. Acum mă gândesc că n-am întrebat-o niciodată pe mama de ce ne aștepta și colindam mereu cu "ziorel de ziuă". Poate pentru că așa credea ea că se cade, să mergem toți, sau poate că știa cât este de important pentru noi. Mersul la bunici era o permanentă recompensă, pentru că acolo era o oază de pace, de răbdare și liniște. Era o toleranță nesfârșită față de greșelile și suferințele noastre copilărești. Vasele și buzunarele bunicii erau pline de hreauce (fructe) uscate și de zahăr cubic. Lucruri chinuitoare, cum ar fi pieptănatul părului lung și des, la bunica devenea o plăcere. Bunica era de fapt "moșica", fără pereche sub soare, care-l pune pe "moșucu" să-i țină cutia cu dohot, în care ea înmuia foarte des piaptănel și mă pieptăna vreme îndelungată, umblându-mi prin păr ușor, numa de-abdă.

Oare de ce credea bunica că pieptănatul meu este suficient de important ca el să-și lase pentru multă vreme rindeaua și să ia parte, stând în picioare, cu dohotul în mână?

De la bunici, noi nu puteam lipsi în noaptea de Crăciun. Și chiar dacă nu ne era foame, chiar dacă nu ne stătea mintea la daruri și recompense, acolo găseam ceva peste care nu puteam trece nepăsători: vasul de lut plin vârf cu găluște mici, umplute cu păsat și afumătură. Ne serveam din vas cu mâna, la fel ca și din vasul cu mere satu cu nuci.

Colindam afară, la fereastră și nu intram, nici chiar la moșica, până când nu auzeam "Să trăiți, haidați în casă!". Ne așezam apoi pe unde puteam, luam parte la discuțiile oamenilor mari și plecam acasă "cu ziuă", după ce se golea vasul cu găluște.

Acum vine alt Crăciun. E bine că suntem încă pe-aici, că suntem sănătoși și teferi, că suntem împreună și în pace. Dar de ce oare acum Crăciunul parcă vine cu o botă? De ce facem pregătiri obositoare și costisitoare înainte, iar după aceea rămânem îngreunați și, adeseori, dezamăgiți că a trecut repede, fără să ne rămână amintiri aparte?

De ce nu facem noi găluște cu păsat, de ce nu simplificăm lucrurile și de ce nu vedem cealaltă față a lucrurilor și a evenimentelor, aceea care ne face să fim buni, sinceri și entuziaști?

Baia Mare, 2003.

Colecția NICOLAE POP

Crăciunul în Apa

În ajunul Crăciunului, în Apa, copiii merg la colindat. Ei primesc de la casele oamenilor pe care-i colindă nuci, mere, coci, bani. În seara de Crăciun umblă și colindătorii bisericii, adică cei care se pregătesc special de către oamenii bisericii. Aceștia sunt băieți mari, îmbrăcați frumos, costumele special confecționate simbolizând diferite personaje religioase: Irod, Craii Melchior, Baltazar și Gaspar. Ei merg pe la casele oamenilor, unde sunt primiți cu multă bucurie, aducându-le aminte de nașterea lui Christos.

De la Vasile Cosma, 84 ani, Apa, 1994

Înt-un vârv de pai -
Oastea unui crai.